

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători – Timofti Vladimir, Cobzac Elena

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2021 și a sentinței Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/ din 15 mai 2020, în cauza penală privindu-l pe

Rusu Roman XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 09.04.2020 – 15.05.2020 (prima instanță);
2. 10.07.2020 – 09.02.2021 (instanța de apel);
3. 08.04.2021 – 09.06.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/ din 15 mai 2020, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Rusu Roman a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a încasat din contul inculpatului în beneficiul statului suma de 9 314 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

S-a decis soarta corpurilor delictive.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/ din 15 mai 2020, a fost înlăturată omisiunea din Sentința Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/ din 15 mai 2020 în cauza penală privindu-l pe Rusu Roman XXXXX, cu adăugirea în partea dispozitivă a sentinței, a sintagmei sub formă de alineat:

„Se admite acțiunea civilă și se încasează de la Rusu Roman în beneficiul succesorului părții vătămate Gratii Evghenia valoarea prejudiciului material cauzat de 28 000 lei.”

1.1 Pentru a pronunța sentință, prima instanță a constatat că, inculpatul Rusu Roman la data de 19 ianuarie 2020, ora aproximativ 05.00 mim, aflându-se în casa de locuit XXXXX, în rezultatul unui conflict iscat eu cet. Burlac Tudor, cu intenția

de a-i cauza leziuni corporale acestuia, inițial, în poziția în care Burlac Tudor se afla deasupra lui Rusu Roman, acesta l-a imobilizat prin strângerea capului între picioare, cu aplicarea lui Burlac Tudor a multiplelor lovituri cu pumnii în regiunea toracică și abdominală, după care, ridicându-se în picioare, iar Burlac Tudor continuând să stea culcat la podea, Rusu Roman a continuat să-i aplice multiple lovituri cu picioarele în diferite regiuni ale corpului, în deosebi, în regiunea toracică, și abdominală, în rezultatul cărora cet. Burlac Tudor, conform raportului de expertiză judiciară nr. 20203C187 din 31.03.2020, fiindu-i cauzate leziuni corporale sub formă de traumă închisă a cutiei toracice și abdomenului: fracturi costale bilateral cu lezarea pleurei parietale și hemoragii în țesuturile moi adiacente; traumă închisă a abdomenului: ruptura omentului, hemoperitoneu (2000 ml), cu hemoragii difuze roș-închise în țesuturile moi adiacente, echimoză, excoriații pe cap și membrul inferior, calificate ca vătămare corporală gravă, leziuni care din cauza hemoragiei acute, la expirarea 2- 3 ore de la cauzarea acestora, au provocat decesul victimei.

Astfel, acțiunile lui Rusu Roman au fost încadrate în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi „*vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

2.1 Avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Rusu Roman, solicitând casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, în partea cheltuielilor de judecată și în partea acțiunii civile, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului pentru prima instanță, prin care inculpatului Rusu Roman să-i fie stabilită o pedeapsă minimă prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, trecerea cheltuielilor de judecată în contul statului și respingerea acțiunii civile, invocând că, prima instanță a aplicat o pedeapsă prea aspră în raport cu factorii determinanți și importanți ai cauzei și anume: inculpatul a conștientizat periculozitatea acțiunilor sale și a consecințelor generate, a recunoscut vina integral, se căiește sincer de cele comise, la pronunțarea sentinței instanța real nu a aplicat și prevederile art. 76 Cod penal, instanța urma să aplice o pedeapsă din limitele minime și nu din limitele maxime; instanța nu a ținut cont de circumstanțele excepționale ale cauzei legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportamentul lui în timpul și după comiterea infracțiunii, de alte circumstanțe, care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, aplicarea în privința inculpatului Rusu Roman a unei pedepse mai blânde va asigura aplicarea unei pedepse echitabile, condiționând gradul influenței pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului; prima instanță neîntemeiat a admis cerința acuzatorului privind compensarea de către inculpat a cheltuielilor legate pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 9 314 lei, or în cazul când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului

de stat, nu din contul inculpatului; acțiunea civilă urma a fi respinsă ca fiind neîntemeiată, deoarece nu au fost prezentate probe în confirmarea că succesorul părții vătămate real a suportat cheltuieli materiale în sumă de 28 000 lei.

2.2 Inculpat, solicitând reexaminarea cauzei prin care a fost impus să achite în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 9314 lei, invocând că această sumă este exagerată în raport cu posibilitățile sale, nu are un venit stabil fiind invalid de gradul III pe viață iar starea sănătății sale este nesatisfăcătoare, nu au fost prezentate probe în confirmarea că succesorul părții vătămate real a suportat cheltuieli materiale în sumă de 28 000 lei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2021, s-au respins ca nefondate apelurile declarate cu menținerea sentinței.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond încadrând just acțiunile inculpatului Rusu Roman în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi – *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.*

În continuare, instanța de apel a indicat că, prima instanță corect a îndeplinit cerințele individualizării și stabilirii pedepsei inculpatului, astfel, corect stabilind inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

La fel, instanța de apel a mai indicat că, prima instanță justificat a luat în considerație personalitatea inculpatului, astfel constatând că anterior acesta a fost condamnat pentru săvârșirea mai multor infracțiuni, ultima dată acesta a ispășit pedeapsa definitivă stabilită prin Sentința Judecătorei Călărași din 20.03.2007 pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 15,89 Cod penal (tentativă de omor) în redacția Legii din anul 1961, art. 188 alin. (2), lit. d), e),f), și 287 alin. (3) Cod penal, de 12 ani și 6 luni închisoare.

În acest context, cu referire la argumentele apelanților precum că inculpatului Rusu Roman urma a-i fi stabilită o pedeapsă minimă, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a reiterat că inculpatul anterior fiind condamnat și ispășind pedeapsa cu închisoare de 12 ani 6 luni pentru infracțiuni deosebit de grave, fiind eliberat din locurile de detenție nu și-a făcut concluziile necesare și din nou a comis o infracțiune cu intenție ce face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave, ceea ce concluzionează că inculpatul nu a stat pe calea corijării, astfel că ținând cont de cele descrise, de personalitatea inculpatului și poziția ultimului vis-a-vis de pedeapsă, de opinia acuzatorului de stat și poziția părții apărării, justificat i s-a stabilit inculpatului Rusu Roman pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, pedeapsa stabilită fiind apreciată în limitele de maxim și minim stabilite de art. 151 alin. (4) Cod penal, reduse în modul stabilit cu o treime.

Cu referire la argumentele apelanților privind dezacordul cu dispunerea

încasării din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 9314 lei, instanța de apel a conchis că, prima instanță justificat a conchis că cheltuielile judiciare în mărime de 9 314 lei, exprimate în costul expertizelor realizate, urmează a fi încasate din contul lui Rusu Roman, or, alin. (2) al art. 143 din Codul de procedură penală, a fost abrogat prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, potrivit căruia „Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”.

De rând cu cele menționate, instanța de apel a respins și argumentele apelanților cu privire la soluția privind acțiunea civilă, statuând în acest sens că, prima instanță justificat a constatat că în speță sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, or fapta ilicită a inculpatului a produs în mod direct și un prejudiciu patrimonial, ce se compune din cheltuielile efectuate pentru efectuarea autopsiei, îmbrăcăminte pentru înmormântare, sicriu, atribute religioase, transportului cadavrului și a mesei de pomenire, care în total se evaluează la sumă de 28 000 lei, cheltuieli pe care instanța le-a apreciat ca rezonabile și corespunzătoare tradițiilor religioase acceptate de comunitate, și care urmează a fi puse nemijlocit pe seama inculpatului.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a deciziei și a sentinței în partea individualizării pedepsei, a cheltuielilor judiciare și în partea acțiunii civile, invocând argumente similare cu cele invocate în apel (pct. 2.1 din prezenta decizie), invocând suplimentar:

- instanța de apel nu a invocat nici o probă în susținerea soluției primei instanțe, astfel, decizia instanței de apel este nemotivată;

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că prin soluția instanțelor ierarhic inferioare referitor la mărimea, categoria și modul de executare a pedepsei, s-a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, iar cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, constată că instanța de judecată și-a argumentat suficient soluția, a ținut cont pe deplin de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, iar în final a stabilit o pedeapsă echitabilă.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit

neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că: „*s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că alegațiile recurentului invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

Cu referire la criticile recurentului, invocate prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal atestă că sunt neîntemeiate aceste critici și acestea reprezintă opinia subiectivă a recurentului față de aceleași circumstanțe apreciate în speță de instanțele de judecată, or instanța de apel în decizie (f.d. 101–103 v. II), și-a motivat corect soluția de menținere a sentinței primei instanțe, prin care aceasta și-a argumentat detaliat soluția în partea individualizării pedepsei, stabilind inculpatului pedeapsa de 10 ani închisoare, care este echitabilă în speța dată.

Astfel, din textul sentinței primei instanțe(f.d. 50 verso – 51 v.II) și a deciziei(f.d. 101 – 103 v.II) instanței de apel, se reține că instanțele de judecată au luat în considerare circumstanțele invocate supra de recurent, pedeapsa fiind aplicată cu respectarea cerințelor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, precum și au ținut cont în deplină măsură de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art. 7, 75 Cod penal, de cerințele prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, în vederea realizării scopului legii penale, de restabilire a echității sociale, corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane, la fel, Colegiul penal constată că instanțele inferioare au luat în considerare și faptul că inculpatul anterior a fost condamnat pentru săvârșirea mai multor infracțiuni, ultima dată acesta a ispășit pedeapsa definitivă stabilită prin Sentința Judecătorei Călărași din 20.03.2007 pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 15,89 Cod penal (tentativă de omor)în redacția Legii din anul 1961, art. 188 alin. (2), lit. d), e),f), și 287 alin. (3)

Cod penal, de 12 ani și 6 luni închisoare.

În acest sens, se reține că aceste prevederi legale au fost raportate just la circumstanțele cauzei penale, gravitatea infracțiunii săvârșită (deosebit de gravă) comisă cu intenție, precum și la personalitatea inculpatului (anterior condamnat), care deși și-a recunoscut vinovăția, acesta a săvârșit o infracțiune la puțin timp după ce a ispășit o altă pedeapsă de 12 ani 6 luni, și astfel doar aplicarea unei pedepse de 10 ani închisoare, va duce la reeducarea și corectarea inculpatului, precum și la restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

În acest sens, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul. Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Mai mult, Colegiul penal statuează că, o pedeapsă prea blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție, or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Referitor la alegațiile recurentului referitor la cheltuielile judiciare, Colegiul penal a conchis că nu pot fi acceptate, or, aceste motive au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului în decizia adoptată (f.d. 103 – 104 v.II), pe care Colegiul penal le însușește, ce este conform practicii CtEDO cauza Albert vs. România din 16.02.2010.

La fel, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate de recurent referitor la prejudiciul material, or, și aceste alegații au fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe cât și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului în sentința adoptată (f.d. 51 – 52 v.II) și în decizia adoptată (f.d. 105 – 106 v.II), pe care Colegiul penal le însușește, fapt ce nu contravine practicii CtEDO.

Din aceste considerente, Colegiul penal analizând materialele cauzei, consideră că nu identifică temeiuri justificative de a interveni în hotărârile judecătorești a instanțelor ierarhic inferioare, ce sunt legale și întemeiate, or asupra aceluiași motive invocate în recurs, s-a expus suficient de argumentat și detaliat instanța de apel în decizia adoptată.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, având în vedere veridicitatea

argumentelor instanțelor ierarhic inferioare în motivarea soluției în partea pedepsei stabilite, modului de executare a acesteia, în partea cheltuielilor judiciare și admiterii acțiunii civile, în virtutea corectitudinii acestora și pentru a evita repetări inutile, că le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Rusu Roman XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **08 iulie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena